

Heather Bergdahl

Mötesanteckningar

Möte i arbetsgruppen för metod- och kvalitetsfrågor (MoK)

Datum och tid: 2021-08-30, kl. 13.00 - 16.00, Skype-
möte

Närvarande:

Folke Carlsson (ordförande)	SCB
Susanne Holland	Socialstyrelsen
Anders Grönvall	Jordbruksverket
Fredrik Jonsson	Skolverket
Peter Abrahamsson	Försäkringskassan
Ingrid Pettersson	UKÄ
Jonas Dahlgren	SLU
Henrik Petterson	Trafikanalys
Sebastian Constantino	Skogsstyrelsen
Torbjörn Lindquist	Konjunkturinstitutet
Joakim Malmdin	SCB
Heather Bergdahl	SCB
Mikael Schöllin	SCB
Marie Haldorson	SCB
Bodil Mortensson	SCB

Frånvarande:

Pär Millstam	Arbetsmiljöverket
Nasser Nuru Mahmud	Folkhälsomyndigheten
Niklas Notstrand	Energimyndigheten

1. Inledning

Folke hälsade alla välkomna, särskilt till Marie som är ansvarig chef på SCB för en nybildad enhet för metod- och arkitekturstyrning, och Mikael som tillträder som stabschef från 1 sept.

Dagordningen fastställdes. Föregående mötesanteckningar lades till handlingarna.

SCB kommer att ha en ny organisation från 1 sept och fokus är att få den på plats. Produktionen har fungerat bra under sommaren. De flesta ekonomiska indikatorer pekar uppåt nu efter pandemin men inte utan flaskhalsar t.ex. containerproblematiken osv. SCB kommer att sitta hemma till sista sept. Folkhälsomyndighetens rekommendationer gäller.

Sommarskolan hölls i förra veckan tillsammans med Örebro universitet, digitalt. Den framtida statistikproduktionen var temat.

2. Vad har hänt på myndigheterna sedan sist?

Socialstyrelsen fortsätter att ge ut statistik om pandemin med lägesbilder om Covid-19. Det reguljära arbetet fortsätter med officiell statistik vilket innebär publicering under hösten. Arbetet har intensifierats med tillförlitlighet i form av kontroll av indata till register. Det jobbas även med aktualitet t.ex. inom cancerområdet. Socialstyrelsen vill få till tätare intervall för både inrapportering och publicering. Socialstyrelsen går på regeringens riktlinjer att arbeta hemma fram till 15 sept.

Jordbruksverket. Allt flyter på som vanligt. Inte hänt så mycket sedan sist.

Skolverket har publicerat en del preliminär statistik under sommaren vilket har fungerat bra. Nu har man dragit igång med den slutliga statistiken. Analysavdelningen arbetar även med Covid-19-uppföljningar för olika skolformer som undersöks med hjälp av urval och formulär. Många har varit oroad över hur olika grupper har påverkats men inga Corona-effekter syns än i betygen. Dock kommer materialet grävas i mer innan slutsatser dras.

Försäkringskassan. Statistikproduktionen har gått bra och är helautomatiserad numera. Det är mycket underlag som skickas till departementet avseende de politiska förhandlingarna. Månatliga uppgifter tas också fram till den nya arbetsmarknadsstatistiken BAS, till årsskiftet. Försäkringskassan omorganiserar sig också och blir mer linjestyrd. Omorganisationen berör dock inte direkt de 21 personer som arbetar med officiell statistik.

SLU Det har rullat på bättre i sommar avseende riksskogstaxeringen jämfört med förra sommaren men fortfarande det är fortfarande svårt med tågplatser och flyg osv. Det är hemarbete som gäller vid SLU. Projekt görs tillsammans med Skogsstyrelsen om granbarkborren och ungskog. Den traditionella publiceringen med en tryckt årsbok med den officiella statistiken kom ut nyligen.

Trafikanalys. Arbetet görs hemifrån.. Ny personal har rekryterats, varav en tidigare SCB:are. Myndigheten har haft en intensiv period under våren men det är nu lugnare. Man ser sjunkande svarsfrekvenser både på individ- och företagssidan. Ett förprojekt görs nu om nya datakällor inom bl.a. turiststatistik tillsammans med SCB och Tillväxtverket. Myndigheten arbetar också med att förbättra dataförsörjning generellt dvs. inte bara för den officiella statistiken. En förstudie har gjorts kring öppna data som Trafikverket har initierat. Containerpriser följer man noga. Det kommer

att göras Covid-uppföljningar och fördjupade studier under hösten om resande och varustransporterna för olika branscher. Om containerbristen togs upp redan i höstas men nu görs en uppföljning av det. Containrarna var kvar i Kina vilket orsakade ökade fraktpriser. Även ökade oljepriser och har påverkat. E-handel har också exploderat vilket påverkar transporter väldigt mycket.

Skogsstyrelsen. Jobbar också hemma till slutet på sept. Vänder och vrider på många statistikprodukter – mycket utvecklingsarbete – ca 15 statistikprodukter. Med politiska läget och olika utredningar – mycket av Skogsstyrelsens verksamhet kommer att påverkas. Vet inte hur just nu. Annars inte så mycket nytt.

Energimyndigheten. Energimyndigheten har svarat på remisserna. Några nya medarbetare har rekryterats till enheten. De har tagit tag i frågan om arkivering av vårt material såväl nya som historiska tillsammans med SCB och våra verksarkivariar. De fortsätter arbetet tillsammans med SCB om elregister.

Konjunkturinstitutet. En extraenkät om Covid-19 skickades ut i juli vilket utgör sista gången de har extrafrågor med avseende på Covid-19 till industrin i den ordinarie enkäten. Från och med november ställs investeringsfrågor till tillverkningsindustrin samt tjänstesektorn (exkl. handel). Det är två olika frågepaket, där ett ställs i november och ett i mars varje år. Det är annars hemarbetet som gäller och arbetsgrupper har tillsatts för att se hur en övergång mellan dagens restriktioner och en ny normal kommer att se ut. Till att börja med är restriktionerna till 15 sept och vi räknar inte med en direkt övergång till den nya normala.

UKÄ jobbar vidare kring uppföljning av pandemin och hur det ser ut på universitet och högskolor. Det görs löpande avrapporteringar om detta. Flera studenter har läst på högskolor under pandemin men det är svårt att se effekterna på studieresultatet. På sikt kanske man kan se det med hjälp av examensbevis. Extra pengar har tillförts till sommarkurser och man ser en stor ökning av studenter här. Statistikproduktionen rullar på som vanligt. Studenternas mående har säkert varierat men lärosätena säger att det har funkade ganska bra. Det är 15 sept som gäller för hemarbete och en återgång till kontoret diskuteras.

3. På gång...

a) Översyn av statistikområden (Joakim Malmdin)

En hemställan om översynen av statistikområden går nu på remiss. Arbetet började 2018 tillsammans med MoK-gruppen. Vid den tiden hade SCB sett resultatet från ett par omgångar av utvärderingen av den officiella statistikens kvalitet, bl.a. om relevansen av statistikområdena. Terminologifrågor väcktes redan då samt om indelningen i statistikområden svarade mot de viktigaste användarnas behov. Remissen gick ut 20 aug och svar lämnas till SCB 10 sept.

b) Utvärdering av den officiella statistikens kvalitet - remissrunda (Joakim Malmdin)

SCB har nu sett över utvärderingen och hur formuläret har fungerat. En arbetsgrupp har tagit fram förtydliganden på alla nivåer. Den största förändringen är tillägget av hjälptexter och exempel från tidigare utvärderingarna. Vad gäller föreskriften har SCB tagit fram ett allmänt råd om att utvärderingshandboken, som också uppdaterats, bör läsas för att kunna göra utvärderingen som tänkt.

SCB har noterat att kvalitetsbegreppet för officiell statistik dess användning behöver arbetas vidare med samt vikten av att kvalitetskrav ställs mot statistikens ändamål. En workshop kommer att ordnas i höst med fokus på detta och SCB hoppas på ett stort deltagande från SAM.

Vad gäller remissvaren har SCB fått svar från 17 SAM. Flera förbättringsförslag har inkommit som SCB jobbar med just nu.

c) Uppsnabbning av statistik – en SAM-gemensam arbetsgrupp tar fram ett förslag till en workshop

Utifrån uppgift från Rådet att ta fram förslag på vad mer kan göras avseende uppsnabbning av statistiken kommer en arbetsgrupp arbeta vidare med frågan. med representanter från Socialstyrelsen, Trafikanalys, Skogsstyrelsen och Folkhälsomyndigheten och. Arbetsgruppen med representanter från Socialstyrelsen, Trafikanalys, Skogsstyrelsen och Folkhälsomyndigheten leds av Anders Lönnquist från SCB. Frågan handlar dels om kommunikation i att förmedla information om statistikens tillförlitlighet vid högre aktualitet. Vi behöver också tydligt tala om för användare vilka användningsområden som vi som SAM ser avseende statistiken utifrån dess ändamål. En uppsnabbning av statistiken berör även tekniken.

Arbetsgruppen kommer nu på torsdag att diskutera förslagen till den punktlista som sammanställdes i föregående mötesanteckningarna.

En fråga ställdes om uppsnabbning kommer att innebära mer preliminär statistik?

Diskussionen som följdes berörde publiceringspraxis under Coronatiderna. Ett flertal SAM ökade statistikens publiceringsfrekvens och därmed skapade mer preliminär statistik, dock handlade det inte alltid om officiell statistik. SCB valde att kalla mycket av Coronastatistiken för *temporär statistik* eller *statistik under uppbyggnad*. Detta kan jämföras med det som inom kallas för *experimentell statistik* inom det europeiska statistiksystemet (ESS).

En fråga ställdes om när workshoppen äger rum. Det är så länge oklart då ett bra program ska tas fram först. Förhoppningsvis kan en workshop hållas under hösten i enlighet med rådets uppdrag.

En kommentar kom om ökade krav på det som kallas för *nowcasting*.

Trafikanalys har gjort en användarstudie och en uppföljning bland användare av transportläget som finns med i deras snabbindikatorer. Henrik tar med deras erfarenheter till arbetsgruppen för snabbstatistik.

I [Riktlinjer och rutiner för revideringar av statistikvärden](#) finns en hel del relevant information och rekommendationer inom uppsnabbningsfrågan.

4. SCB:s nya organisation – presentation av enheten för metod- och arkitekturstyrning (Marie Haldorson)

Se power point presentationen.

En fråga ställdes om hur förändringarna påverkar SCB sätt att arbeta med processer. Marie svarade att förändringen innebär en tydligare linjeorganisation. En del roller inom processerna tas nu bort. Processerna finns dock kvar med en tydligare ansvarstildelning till respektive avdelning att hålla ordning på dessa inom sina respektive verksamhetsområden.

Joakim blir sektionschef för metod och mätteknik på Dataavdelningen där man ska arbeta mycket med nya datakällor och -metodik. Statistikproduktion 4.0 kommer att vara central vid sektionen. Metadata och kvalitet i data kommer att arbetas mycket med. Den initiala granskningen av inkommande data (administrativa) kommer att vara mycket viktig för att data ska vara användbara i den nya statistikproduktionen.

Mikael tillträder som ny stabschef på SCB där kvalitet, nationell och internationell samordning samt jurister kommer att vara. Staben kommer att ha mycket samarbete med enheten för metod- och arkitekturstyrning som Marie kommer att vara chef för. Mikael kommer att ta över rollen som ordförande för MoK-gruppen.

5. Förslag på ämnen och workshops framöver

Det som har hänt sedan sist:

- Sommarskolan med tema Statistikproduktion 4.0 vilken verkar ha uppskattats (presentationer finns tillgängliga)
- Ett webinarium om mättekniska frågor genomfördes i juni.

Det som finns nu i programmet framåt:

- Kvalitetsbegreppet i höst
- Workshop om uppsnabbning av statistiken
- Statistikforum 11 november

Kvarstående frågor på listan är imputering, nya statistiska enheter, tillgång till privata data och juridiska frågor.

Andra frågor som önskas:

- Registerkvalitet (särskilt konkreta mått)

6. Avslutning, nästa möte

Folke tackade för sina år med MoK-gruppen och lämnade över ordförandeskapet till Mikael Schöllin.

SCB hör av sig om förslag till datum till nästa möte.